

“Traballando o absentismo: intervención sociocomunitaria no barrio de Fontiñas”.

Servizos Sociais

-UTS Fontiñas-

IES Antonio Fraguas Fraguas
Santiago de Compostela (A Coruña)

Eva Mª González Santiago.

Traballadora social dos Servizos Sociais do Concello de Santiago de Compostela.

María Dolores Sanz Lobo.

Orientadora do IES Antonio Fraguas Fraguas.

Xaneiro 2011.

CONCELLO DE
SANTIAGO

Servizos Sociais

-UTS Fontiñas-

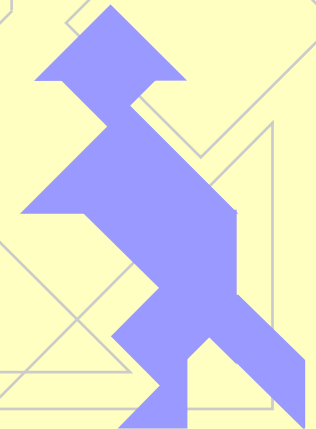
XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

IES Antonio Fraguas Fraguas
Santiago de Compostela (A Coruña)

¿De qué imos a falar ?

- ◆ Breve explicación sobre a realidade social do barrio de Fontiñas (Santiago de Compostela)
- ◆ Descripción do proxecto.
- ◆ Obxectivos.
- ◆ ¿Cómo se desenvolve a intervención?
- ◆ Outras actuacións complementarias ao proxecto.
- ◆ Conclusións.

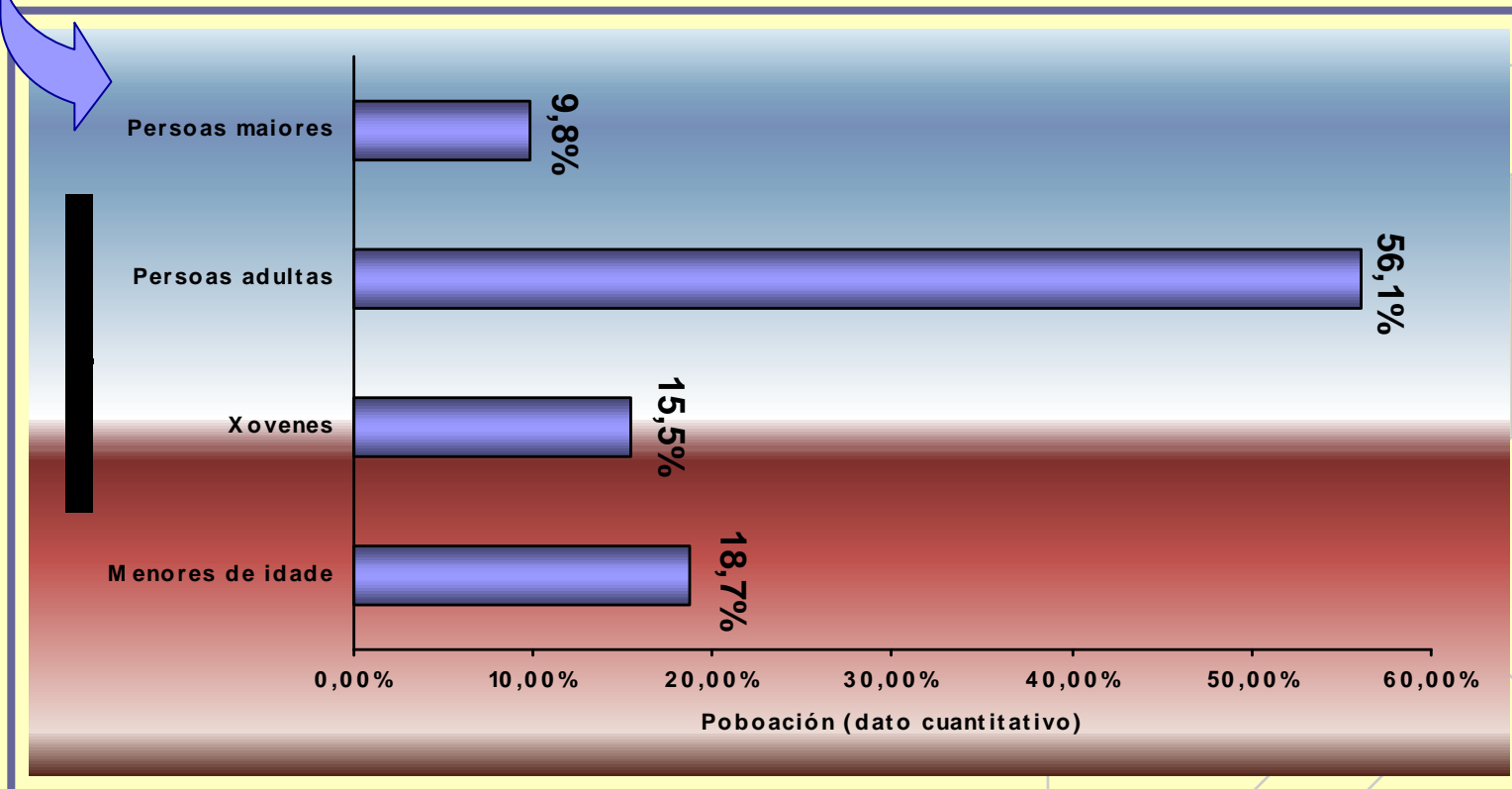

Breve descripción da realidade social do barrio de Fontiñas

Servizos Sociais
-UTS Fontiñas-

No contexto
de Fontiñas

CONCELLO DE SANTIAGO

Servizos Sociais

-UTS Fontiñas-

Breve descripción da realidade social do barrio de Fontiñas

CONFIGURACIÓN URBANÍSTICA

CONFIGURACIÓN SOCIAL

- ≠ nivel formativo
- ≠ nivel socio-económico.

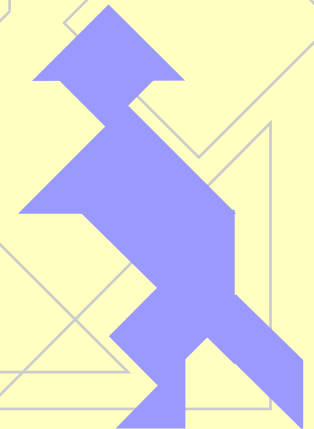
persoas afectadas por elevados % de minusvalía

DIVERSIDADE

POTENCIALIDADE

DIVERSIDADE ÉTNICA E MULTICULTURAL

XUVENTUDE DOS SEUS MORADORES

Servizos Sociais
UTS Fontiñas

IBS Antonio Fraguas Fraguas
Santiago de Compostela (A Coruña)

Breve descripción da realidade social do barrio de Fontiñas

◆ ¿Cómo definimos ao barrio das Fontiñas?:

Unha “vila en pequeno”, cun importante volume poboacional, perfectamente delimitada, coa presenza de todo tipo de entidades como centros educativos, centro de saúde, Servizos Sociais, Centro Sociocultural, ONG, ...

Descripción do proxecto.

Nacen así...

AS XUNTANZAS DE BARRIO DE FONTIÑAS

Descrición do proxecto.

- ◆ Neste proxecto traballan coordinadamente:

- ◆ Servizos Sociais Municipais: UTS Fontiñas.
- ◆ CEIP Fontiñas.
- ◆ IES Antonio Fraguas Fraguas.
- ◆ Policía.

- ◆ E tamén:

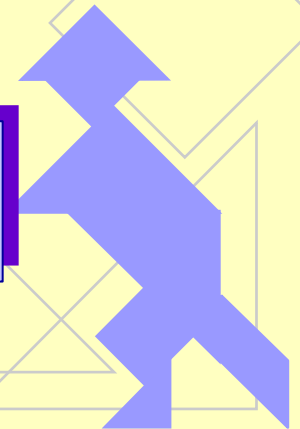
- ◆ UMAD.
- ◆ Unidade municipal de atención ás familias.
- ◆ Centro de Saúde de Fontiñas.
- ◆ Cruz Vermella.
- ◆ Fundación Secretariado Xitano:
 - Programa “Kamelamos Guinar”.
- ◆ Cáritas Parroquial das Fontiñas:
 - Programa de atención a familias monoparentais “Abeiro”.
- ◆ Centro de día “Arela”.

- ◆ En diferentes momentos: Programa municipal de Educación de Rúa, Asociacións pais e nais, de veciños, culturais, Galicia Acolle, Asemblea de Cooperación pola paz, Centro Sociocultural das Fontiñas, Igaxés, Chavós (desaparecida na actualidade), etc

Descripción do proxecto.

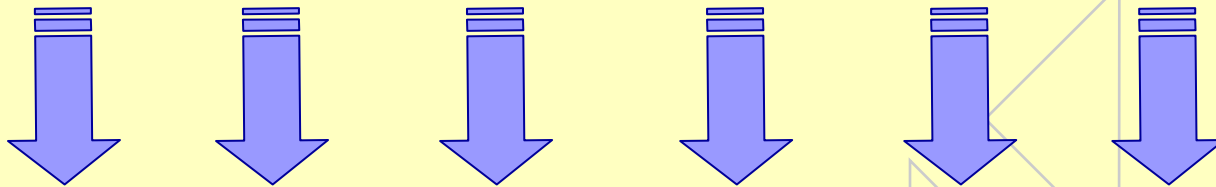
A UTS de Fontiñas, dende a **corresponsabilidade** con outros servizos para a **intervención en situacións de risco social na que se poidan atopar menores de idade**, en realizar accións para garantir unha adecuada escolarización e asistencia continuada ao centro escolar, desenvolve un traballo coordinado no ámbito comunitario, para a prevención, a detección e o tratamento da problemática de absentismo escolar do alumnado escolarizado en ensinanza obrigatoria (Primaria e Secundaria); tamén se incide, con carácter preventivo, na escolarización dos menores en idades comprendidas entre os 3 e os 5 anos (Infantil).

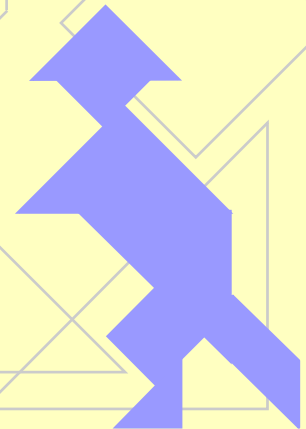
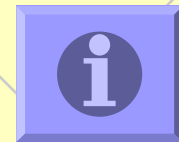
Descripción do proxecto.

- ◆ Definición de “**absentismo escolar**”:

Ante a inexistencia dunha definición concreta sobre a problemática, o CEIP Fontiñas, o IES A. Fraguas e a UTS Fontiñas (Servizos Sociais), acordaron a seguinte:

“...incumprimento inxustificable, en canto á asistencia ao centro escolar, do 20 % ou mais da xornada educativa”.

TIPOS DE ABSENTISMO EN FUNCIÓN DE:

ORIXE

- PERSOAL
- FAMILIAR
- ESCOLAR
- SOCIAL
- COMBINACIÓN DE TODOS ESTES FACTORES

FRECUENCIA DAS FALTAS:

Esporádico
Intermitente
Puntualidade
Regular
Crónico

CARACTERÍSTICAS

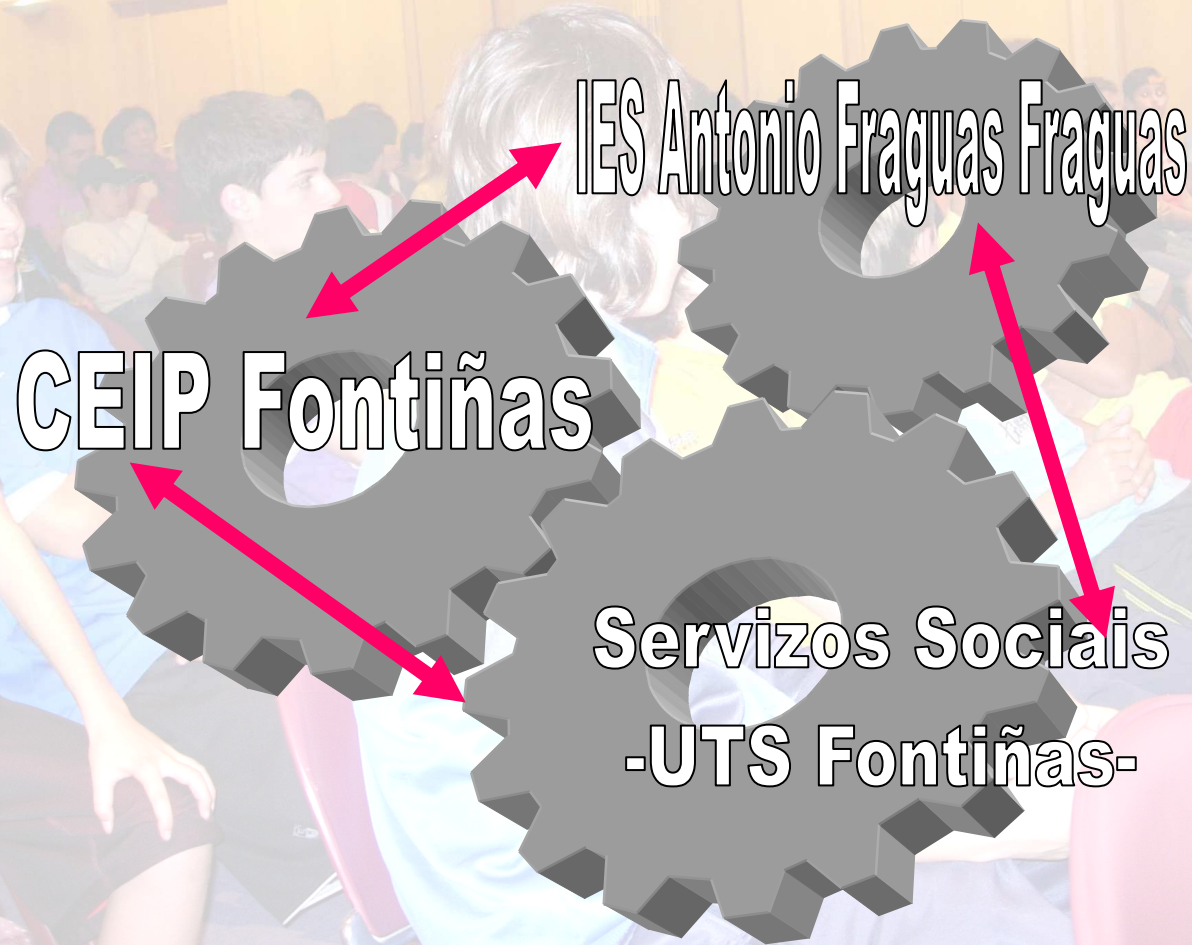
- Selectivo
- Absentismo sen causa xustificada
- Absentismo temporero
- Fobia escolar
- Absentismo pasivo

Obxectivos xerais:

- ◆ **Plantexar unha intervención coordinada con tódolos axentes sociais, dirixida a facer real e efectivo o dereito constitucional que ten todo menor á escolarización.**
- ◆ **Reducir o absentismo escolar dos menores en idade obrigatoria de escolarización.**
- ◆ **Incrementar o grao de participación e de implicación das familias no sistema educativo.**
- ◆ **Previr situacións de risco e/ou de desamparo social.**

¿Cómo se desenvolve a intervención?

ACTUACIONES NO ÁMBITO EDUCATIVO

◆ PREVENCIÓN

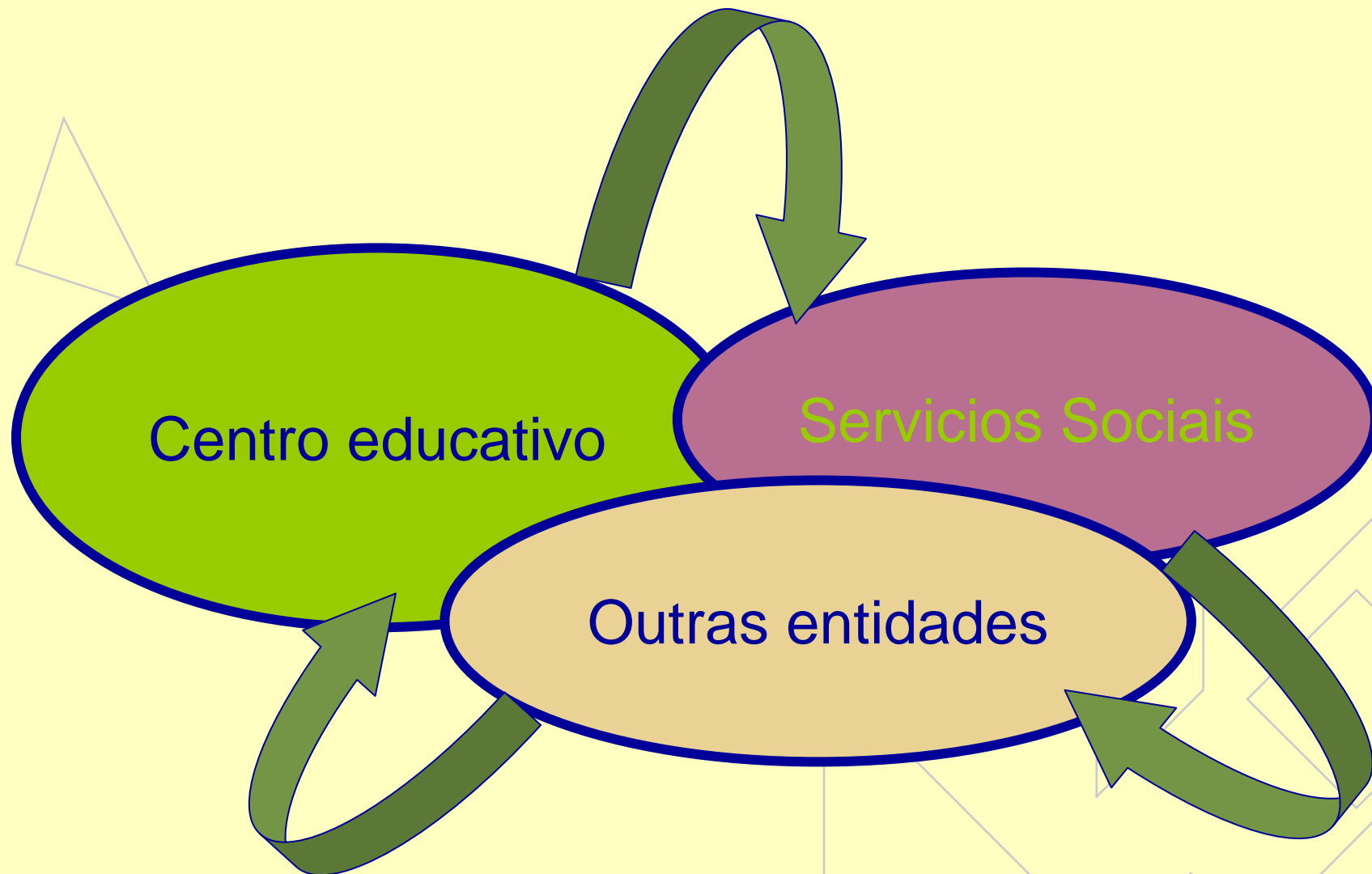
◆ DETECCIÓN

◆ INTERVENCIÓN

CONTORNO

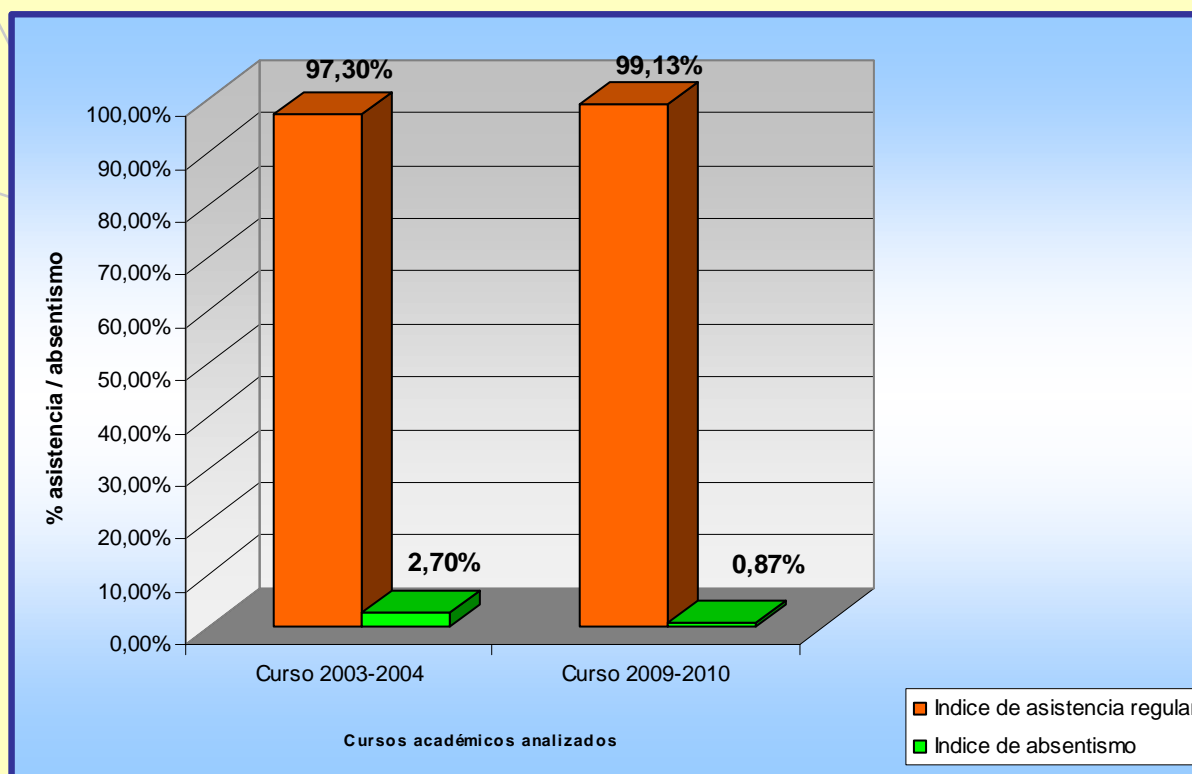

**Procedimiento de actuación
Sincrónico ou coordinado**

Resultados da intervención

Gráfico: Incidencia do absentismo escolar no barrio de Fontiñas.

Fonte: Datos extraídos da información facilitada dende o CEIP Fontiñas e IES Antonio Fraguas Fraguas, e tratados pola UTS Fontiñas - Servizos Sociais Municipais, elaboración propia, 2010.

Ano	Menores empadroados	Menores absentistas	% absentismo na zona de Fontiñas
Curso 2003-2004	1333	36	2,70 %
Curso 2009-2010	1156	10	0,87 %

Como puntos de apoio e de reforzo foi necesario...

Chavós

Fundación
Secretariado
Xitano

Abeiro

Centro de
día

Xuntanzas con

Apoio
Escolar

Educación
Rúa

Comedor
escolar

reponsables técnicos
e políticos

A photograph showing a group of young people and an older man in a dark suit. They are standing in front of a wall covered in colorful graffiti. The man in the suit is seen from the back, looking towards the group of young people. The scene is outdoors, with a building with barred windows visible in the background.

En definitiva...

“Neste barrio, un crisol de xentes traballan e conviven con dinamismo e vitalidade. Foron moitas as persoas, entidades, institucións e asociacións que uniron esforzos para lograr que As Fontiñas sexan un exemplo de integración”.

Fontiñas:

"PREMIO EUROPEO DE ARQUITECTURA PHILIPPE ROTTHIER 2008"

Dificultades

- ◆ Non existe un **marco lexislativo** que regule a problemática de absentismo escolar.
- ◆ Non existe un **definición** exacta e precisa desta problemática.
- ◆ As distintas institucións implicadas na intervención co absentismo amosan aínda un **compromiso feble**.
- ◆ Non hai **axilidade na xestión e na intervención**.
- ◆ Existe unha **falta de coordinación** entre as distintas institucións implicadas na intervención co absentismo escolar.

A modo de conclusión:

- ◆ **Coa implementación deste proxecto preténdese traballar en rede con tódolos servizos do barrio para a prevención e a redución do absentismo escolar, entendendo que un tratamento eficaz desta problemática permitirá, non só garantir o dereito constitucional que asiste a todo menor, senón mellorar a calidade de vida do sector infanto-xuvenil e traballar cara o seu futuro a medio e longo prazo.**